Contributed by Bleri Lleshi
zaterdag, 15 september 2012 - Last Updated zaterdag, 15 september 2012

De N-VA wil ‘de gewesten een bonus uit te keren per werkloze die ze schorsen’. Het ware gezicht van de N-VA komt steeds meer naar boven. De visie van de N-VA steunt op controle, straffen en belonen. Controle over wie uitgesloten wordt; straffen van de armen en belonen van zij die al hebben. De N-VA heeft een conservatief en neoliberaal programma. En dit is een ongenadige combinatie voor ‘de gewone man/vrouw’ in de straat.

Nog niets bewezen

‘Voor de veelverdiener is het volledig loskomen van gemeenschapsstructuren nu eenmaal de ultieme neoliberale droom. Voor wie minder geluk heeft, dreigt een onaangename wereld waarin je het als individu alleen moet zien te rooien op cultureel, economisch en democratisch vlak.’, schreef Bart De Wever in DS (15/07/10)

Het was een van de directe aanvallen (of antwoorden, zoals u wil) in het debat met krachtpatsers van de Open-Vld. De ‘gewone man’ is blij, want er is nu eindelijk een partij die het opneemt voor de gewone man/vrouw in de straat. Was het maar waar.

In feite kunnen we ook niet zeggen dat het niet waar is, want tot nu toe heeft De Wever nog niets moeten bewijzen op dit vlak. Behalve voorzitter van zijn partij heeft De Wever nog nooit een ambt met een uitvoerend mandaat opgenomen. Toegegeven, hij is sterk in retoriek,maar als puntje bij paaltje komt is politiek net iets meer dan welsprekendheid.

Laten we eens kijken naar het discours en het programma van de N-VA. In hoeverre zijn ze eigenlijk echt begaan met het ‘individu dat het alleen moet zien te rooien’?

Controle, straffen en belonen

‘De N-VA heeft een voorstel op de onderhandelingstafel van koninklijk onderhandelaar Wouter Beke (CD&V) gelegd om de gewesten een bonus uit te keren per werkloze die ze schorsen’ schrijft De Morgen (11/04/11). Blijkbaar is dit bevestigd door verschillende bronnen. Als dit inderdaad klopt, dan komt het ware gezicht van de N-VA steeds meer naar boven. De visie van de N-VA steunt op controle, straffen en belonen. Ze streven naar zoveel mogelijk controle over wie uitgesloten wordt; straffen van de armen en belonen van zij die al hebben (hoe meer men heeft, des te meer men krijgt).

Wie het socio-economische programma van de N-VA leest en het discours van de N-VA aandachtig analyseert, valt niet van zijn stoel bij het lezen van dit bericht. De N-VA heeft nu eenmaal een zeer conservatief en neoliberaal programma. En dit is een ongenadige combinatie voor ‘de gewone man/vrouw’ in de straat.

De N-VA probeert zich wel te verkopen als anti-neoliberaal en als de partij die het opneemt voor de ‘gewone Vlaming’ en niet voor de ‘neoliberale veelverdieners’, om het nogmaals met de eigen woorden van Bart De Wever te zeggen, maar de werkelijkheid vertelt een heel ander verhaal. Is het toeval dat de N-VA liefst met diezelfde ‘neoliberale’ liberalen haar socio-economische agenda zou uitvoeren? Er klopt iets niet in het discours van de N-VA.

Daarom ik stel me een aantal vragen. Hoe kan je het opnemen voor de ‘modale Vlaming’ met voorstellen die de werklozen straffen in plaats van degenen die jobs vernietigen(zie het programma

van de N-VA wat betreft grote managers, bankiers en bonussen)? Hoe kan je de Vlaming helpen met het soort flexibele banen die het gezinsleven aantasten en die bovendien barslecht betaald worden en dus weinig of geen zekerheid en verzekering bieden? Steeds meer mensen moeten twee of drie jobs combineren om dan nog amper rond te komen.

Flexicurity tegen armoede

In het programma van de N-VA, meer bepaald bij ‘Arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid’, lezen we dat ‘werk het belangrijkste is om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden…. Zo snel mogelijk meer mensen aan het werk krijgen, is voor de N-VA de centrale uitdaging’ lezen we in dezelfde tekst. Beste toekomstige beleidmakers, u gaat het programma moeten aanpassen want het soort werk dat u in gedachte heeft, creëert net armoede. Onderzoek en cijfers overal in Europa hebben ondertussen al tientallen keren bewezen dat werk niet genoeg is om uit armoede te geraken. Ook in eigen land (of regio, zoals u wil) kennen we dit probleem.

Iedereen aan het werk krijgen zonder enige rekening te houden met de kwaliteit en condities van het werk, dat lijkt vandaag het beleid. Het flexicurity beleid dat enorm populair is bij ‘linkse’ en rechtse partijen, heeft geleid tot een stijging van het aantal mensen die in armoede leven en sociaal worden uitgesloten. Van ‘security’ is in ‘Flexicurity’ niets te bespeuren.

Alsof dit niet voldoende is komt de N-VA met een ‘oplossing’ die premies belooft voor wie die mensen nog dieper in armoede en uitsluiting duwt? Dit voorstel toont hoe erg de N-VA begaan is met de ‘gewone man’ en de honderdduizenden mensen die in armoede leven. Of misschien is dit het zoveelste bewijs dat de N-VA geen degelijk socio-economisch programma heeft?

Bij de N-VA zullen ze goed weten dat een regio die economisch minder goed scoort, minder jobaanbiedingen heeft en dus relatief meer langdurig werklozen telt. En zelfs als een regio goed scoort en veel jobaanbiedingen heeft, zoals Brussel, gaan die jobs daarom nog niet naar de inwoners van die regio, de Brusselaars. Benieuwd hoe de N-VA dit zal utleggen aan de vele Brusselaars die in armoede leven.

Bij de studiedienst van de N-VA weten ze dat er niet genoeg jobs zijn en dat het onmogelijk is voor iedereen een passende job te vinden binnen ons huidige kapitalistische systeem. En toch staat in het programma van de N-VA dat ze alles willen doen ‘opdat allen tussen 18 en 65 zouden kunnen werken’. Maatschappelijke dienstverlening en leefloon ziet de N-VA als ‘de allerlaatste optie’.

Overigens kan men het feit niet negeren dat er altijd mensen zullen zijn die niet direct inzetbaar zijn omdat er nu eenmaal mensen zijn die sociale, psychische en gezondheidsproblemen hebben. Het zijn deze mensen die de N-VA wil straffen.

Schorsen of niet schorsen?

Dus met schorsen gaan we het probleem oplossen? Ik denk het niet. Dit is zelfs geen populisme meer, dit is bedrog. Schorsen van werklozen betekent die mensen afhankelijk maken van een leefloon van het OCMW. Maar zijn het niet diezelfde OCMW’s die al een tijd aan het klagen zijn dat ze veel te weinig middelen hebben voor het werk dat ze moeten doen? Hoe verkoop je zo’n voorstellen aan de OCMW’s? En hoe gaat De Wever deze maatregel uitleggen aan de armsten van de armen, die het zwaarst getroffen worden door zijn immorele voorstellen?

Wil dit zeggen dat er geen controle moet uitgevoerd worden? Neen, natuurlijk niet. De middelen van de staat en de sociale zekerheid (onze middelen) moeten rechtvaardig en juist worden (her)verdeeld en daarop willen wij controle hebben. Daar heb je uiteindelijk een staat voor. En er zullen altijd mensen zijn die willen profiteren ten koste van anderen en dat kan niet. Maar hun aantal is miniem en wordt jammer genoeg constant opgeblazen tot de goegemeente gelooft dat alle werklozen of steuntrekkers dieven zijn, of profiteurs.

We hebben andere voorstellen nodig. In plaats van de werklozen steeds meer te controleren en te straffen, moeten we investeren in deze mensen. Investeren ook in een andere economie. Een economie die aan de realiteit van de werkloze beantwoordt en die ook een meerwaarde biedt voor de rest van de samenleving. Alle middelen en premies die men in een sanctioneringsbeleid wil investeren, kan je evengoed stoppen in opleiding, onderwijs en degelijke economische alternatieven waarin de werkloze ingeschakeld kan worden. De RVA, het controleapparaat voor werklozen, schrijft zelf in zijn jaarverslag: ‘De overstap van het onderwijs naar werk, het aan het werk houden en herinschakelen van ouderen, de strijd tegen discriminatie en de begeleiding van de laaggeschoolde of langdurig werkzoekenden blijven dus prioritaire actiepunten’. Dit zijn andere acties dan diegene die de N-VA in gedachte heeft.

Wie minder geluk heeft, wie het minder goed heeft, is zelf verantwoordelijk en moet daarvoor gestraft worden. Dat is de analyse van de N-VA, die zich daarbij baseert op een droom die heel erg lijkt op de droom die ze zogezegd bekritiseren, met name ‘de ultieme neoliberale droom’.

* Bleri Lleshi is filosoof en gastdocent Sociale Economie aan de Artesis Hogeschool. Hij schrijft dit opiniestuk in eigen naam.

"Dit artikel verscheen eerder op Bleri Lleshi's blog